

HTET Level-3 (PGT) Punjabi 2020 Mock Test – Question Paper

HTET Level-3 · Post Graduate Teacher, Class IX–XII · Set A · 150 Questions · 150 Minutes · No Negative Marking ·
Answer key: BSEH final key · QuickSarkari.com

Part A: Child Development & Pedagogy (Q. 1–30)

1. Which of the following is **not** the true characteristic of Development ?

- (1) Development involves changes
- (2) Early Development is more critical than later development
- (3) Development Patterns are unpredictable
- (4) There are individual differences in development

निम्नलिखित में से कौन-सी विकास की सही विशेषता नहीं है ?

- (1) विकास में परिवर्तन होता है
- (2) प्रारंभिक विकास परवर्ती विकास से अधिक महत्वपूर्ण होता है
- (3) विकासात्मक पैटर्न अपूर्वानुमेय होते हैं
- (4) विकास में वैयक्तिक भिन्नता होती है

2. Which of the following is indirect method of measurement of motives ?

- (1) Sentence completion technique
- (2) Questionnaire
- (3) Checklist
- (4) Interview

निम्नलिखित में से कौन-सी प्रेरकों के मापन हेतु अप्रत्यक्ष विधि है ?

- (1) वाक्य पूर्ति तकनीकी
- (2) प्रश्नावली
- (3) चैक लिस्ट
- (4) साक्षात्कार

3. What are the basis of 'Self Concept' ?

- (1) Social Roles
- (2) The Body Image
- (3) Above (1) and (2)
- (4) None of the above

‘आत्म संप्रत्यय’ के आधार क्या होते हैं ?

- (1) सामाजिक भूमिकाएँ
- (2) शरीर प्रतिमा
- (3) उपरोक्त (1) एवं (2)
- (4) उपरोक्त में से कोई नहीं

4. Which of the following is **not** the characteristic of introverted thinking type personality as given by Jung ?
- (1) Self Centered
 - (2) Optimistic
 - (3) Absorbed in his own intellectual pursuit
 - (4) Support Theory with facts

निम्नलिखित में से कौन-सी जुंग द्वारा प्रदत्त अंतर्मुखी चिन्तन प्रकार व्यक्तित्व की विशेषता **नहीं** है ?

- (1) आत्मकेंद्रित
- (2) आशावादी
- (3) अपने स्वयं के बौद्धिक कामकाज में मगन
- (4) तथ्यों के आधार पर सिद्धान्तों का साथ देने वाला

5. What is the approximate weight of the Brain upto 16 year age ?

- (1) 750 gm to 900 gm
- (2) 1200 gm to 1400 gm
- (3) 1000 gm to 1200 gm
- (4) 800 gm to 1000 gm

16 वर्ष की आयु तक मस्तिष्क का भार लगभग कितना हो जाता है ?

- (1) 750 ग्राम से 900 ग्राम
- (2) 1200 ग्राम से 1400 ग्राम
- (3) 1000 ग्राम से 1200 ग्राम
- (4) 800 ग्राम से 1000 ग्राम

6. Which Psychologist presented scientific description of 'Individual differences' in his Book 'Hereditary Genius' ?

- (1) Allport
- (2) Biggi and Hunt
- (3) Jean Piaget
- (4) Sir Fransis Galton

कौन-से मनोवैज्ञानिक ने अपनी पुस्तक 'हेरिडिटरी जीनियस' में 'वैयक्तिक विभेद' का वैज्ञानिक ढंग से विवेचन प्रस्तुत किया था ?

- (1) ऑलपोर्ट
- (2) बीगी एण्ड हण्ट
- (3) जीन पियाजे
- (4) सर फ्रांसिस गाल्टन

7. Which of the following is Direct Method of Adjustment ?

- (1) Repression
- (2) Regression
- (3) Withdrawl and Submissiveness
- (4) Rationalization

निम्नलिखित में से कौन-सा समायोजन का प्रत्यक्ष तरीका है ?

- (1) दमन
- (2) प्रतिगमन
- (3) प्रत्याहार तथा आज्ञाकारिता
- (4) युक्तिकरण

8. Which of the following orientation falls under the post convention level of Moral Development Theory propounded by Kohlberg ?
- (1) Punishment and Obedience
 - (2) Social contract
 - (3) Good boy/Nice girl
 - (4) Law and Social order

निम्नलिखित में से कौन-सी उन्मुखता कोहलबर्ग के द्वारा दिए गए नैतिक विकास सिद्धान्त के उत्तर रूढ़िगत स्तर के अन्तर्गत आती है ?

- (1) दण्ड एवं आज्ञाकारिता
- (2) सामाजिक अनुबंध
- (3) उत्तम लड़का/अच्छी लड़की
- (4) कानून और सामाजिक व्यवस्था

9. Which of the following is **not** the characteristic of Adolescence ?

- (1) Emotional Stability
- (2) Contrasting Mental Moods
- (3) Anxiety of Vocation
- (4) Feeling of Hero worship

निम्नलिखित में से कौन-सी किशोरावस्था की विशेषता **नहीं** है ?

- (1) संवेगात्मक स्थिरता
- (2) विरोधी मानसिक दशाएँ
- (3) व्यवसाय की चिन्ता
- (4) वीर पूजा की भावना

10. A statement of knowledge or skills that student should master after instruction, is known as :

- (1) A content analysis
- (2) An individualized educational programme (IEP)
- (3) An instructional objective
- (4) General Aims

उन ज्ञान अथवा कौशलों का कथन जिन्हें विद्यार्थी को अनुदेशन के बाद सीख जाना चाहिए, कहलाते हैं:

- (1) विषयवस्तु विश्लेषण
- (2) वैयक्तिक शिक्षा कार्यक्रम (IEP)
- (3) अनुदेशनात्मक उद्देश्य
- (4) सामान्य लक्ष्य

11. Which of the following is **not** the symptoms of Good Memory ?

- (1) Rapidity
- (2) Average retention
- (3) Accuracy
- (4) Recall of right material at right time

निम्नलिखित में से कौन-सा अच्छी स्मृति का लक्षण **नहीं** है ?

- (1) तीव्रता
- (2) औसत धारण
- (3) शुद्धता
- (4) सही सामग्रियों का सही समय पर स्मरण करना

12. Which of the following concept is **not** related with Bandura's Social Learning Theory ?

- (1) Modeling
- (2) Adaptation
- (3) Imitation
- (4) Observational learning

निम्नलिखित में से कौन-सा संप्रत्यय बण्डुरा के सामाजिक अधिगम सिद्धान्त से संबंधित नहीं है ?

- (1) मॉडलिंग
- (2) अनुकूलन
- (3) अनुकरण
- (4) अवलोकनात्मक अधिगम

13. What is the ranking ratio given by Sheldon for predominant endomorph person according to physique ?

- (1) 7-1-1
- (2) 1-7-1
- (3) 1-1-7
- (4) 4-4-4

शेल्डन ने शारीरिक गठन के आधार पर श्रेणीकरण को मानते हुए प्रबल एण्डोमॉर्फ व्यक्तियों का श्रेणी अनुपात क्या बताया है ?

- (1) 7-1-1
- (2) 1-7-1
- (3) 1-1-7
- (4) 4-4-4

14. Which is the fifth stage of Personality development according to Erikson ?

- (1) industry v/s inferiority
- (2) identity v/s role confusion
- (3) intimacy v/s isolation
- (4) generativity v/s stagnation

एरिकसन के अनुसार 'व्यक्तित्व विकास' की पाँचवी अवस्था कौन-सी है ?

- (1) परिश्रम प्रियता बनाम हीनता
- (2) पहचान बनाम भूमिका संभ्रंति
- (3) प्रगाढ़ता बनाम विलगन
- (4) उत्पादनशीलता बनाम स्थिरता

15. Which of the following is **not** the element of creativity as given by Guilford ?

- (1) Fluency
- (2) Incubation
- (3) Flexibility
- (4) Originality

निम्नलिखित में से कौन-सा गिलफोर्ड द्वारा प्रदत्त सृजनात्मकता का तत्व नहीं है ?

- (1) प्रवाहिता
- (2) उद्भवन
- (3) लचीलापन
- (4) मौलिकता

16. Which of the following is **not** the type of positive transfer of learning ?

- (1) Lateral transfer
- (2) Sequential transfer
- (3) Horizontal transfer
- (4) Zero transfer

निम्नलिखित में से कौन-सा अधिगम के धनात्मक स्थानान्तरण का प्रकार नहीं है ?

- (1) पार्श्व स्थानान्तरण
- (2) क्रमिक स्थानान्तरण
- (3) क्षैतिज स्थानान्तरण
- (4) शून्य स्थानान्तरण

17. Which of the following is **not** the Freud's Psychosexual stage ?

- (1) Phallic stage
- (2) Autonomy stage
- (3) Anal stage
- (4) Oral stage

निम्नलिखित में से कौन-सी फ्रायड द्वारा प्रदत्त मनोलैंगिक अवस्था नहीं है ?

- (1) शैशवावस्था
- (2) स्वायत्त अवस्था
- (3) गुदावस्था
- (4) मुखावस्था

18. Who stated that "Psychology is the Positive Science of conduct of living creatures" ?

- (1) Sir William McDougall
- (2) Sir Francis Galton
- (3) Max Wertheimer
- (4) William James

किसने कहा कि "मनोविज्ञान जीवित जीव-जन्तुओं के बरताव का धनात्मक विज्ञान है" ?

- (1) सर विलियम मैकडुगल
- (2) सर फ्रांसिस गाल्टन
- (3) मैक्स वर्दाइमर
- (4) विलियम जेम्स

19. Which of the following is **not** the type of "Psychophysical Method" of study of Educational Psychology ?

- (1) The method of minimal changes or method of limits
- (2) The method of constant stimuli
- (3) The method of average or mean error
- (4) Modifying the individual attitude

निम्नलिखित में से कौन-सी शिक्षा मनोविज्ञान में अध्ययन की मनोभौतिकी विधि नहीं है ?

- (1) न्यूनतम परिवर्तन की विधि अथवा सीमा की विधि
- (2) स्थिर उद्दीपक की विधि
- (3) औसत अथवा माध्य त्रुटि की विधि
- (4) व्यक्तिगत अभिवृत्ति में परिमार्जन

20. 'Knowledge is constructed by transforming, organizing and re-organizing previous knowledge.' This best explains the idea of which of the following ?

- (1) Piaget
- (2) Vygotsky
- (3) Freud
- (4) Bandura

‘पूर्व ज्ञान के रूपांतरण, संगठन एवं पुनर्संगठन के द्वारा ज्ञान की रचना की जाती है।’ यह निम्नांकित में से किसके दृष्टिकोण की सर्वोत्तम व्याख्या है ?

- (1) पियाजे
- (2) वाइगोत्स्की
- (3) फ्रायड
- (4) बंडुरा

21. According to the Cognitive Development Theory of Piaget, 'The basic building block of knowledge' is called :

- (1) Schema
- (2) Assimilation
- (3) Accommodation
- (4) Equilibration

पियाजे के संज्ञानात्मक विकास के सिद्धांतानुसार ‘ज्ञान का आधारभूत निर्माण खण्ड’ कहलाता है:

- (1) स्कीमा
- (2) आत्मसात्करण
- (3) समाविष्टीकरण
- (4) संतुलनीकरण

22. An English teacher taught their students that plural of Cat is Cats, plural of House is Houses, plural of Pen is Pens, in this manner student by mistake made plural of Mouse as Mouses. This is the example of which type of transfer of learning ?

- (1) Positive transfer
- (2) Negative transfer
- (3) Zero transfer
- (4) Vertical transfer

एक अंग्रेजी के अध्यापक ने अपने विद्यार्थियों को पढ़ाते समय कैट का बहुवचन कैट्स, हाऊस का बहुवचन हाउसेस, पेन का बहुवचन पेन्स उसी क्रम में विद्यार्थी ने माउस का बहुवचन गलती से माउसेस बना दिया। यह किस प्रकार के अधिगम स्थानान्तरण का उदाहरण है ?

- (1) धनात्मक अन्तरण
- (2) ऋणात्मक अन्तरण
- (3) शून्य अन्तरण
- (4) लम्बवत अन्तरण

23. Which of the following is objective determinants of Attention ?

- (1) Interest
- (2) Habit
- (3) Curiosity
- (4) Duration of stimulus

निम्नलिखित में से कौन-सा उद्दीपन का वस्तुनिष्ठ/बाह्य निर्धारक है ?

- (1) अभिरुचि
- (2) आदत
- (3) जिज्ञासा
- (4) उद्दीपन की अवधि

24. Murray's "Thematic Apperception Test" is related to which theory of personality ?

- (1) Trait theory
- (2) Trait and Type theory
- (3) Type theory
- (4) Psychoanalytical theory

मुरे द्वारा प्रतिपादित "प्रासंगिक अन्तर्बोध परीक्षण" व्यक्तित्व के किस सिद्धान्त से संबंधित है ?

- (1) शील गुण सिद्धान्त
- (2) शील गुण प्रकार सिद्धान्त
- (3) प्रकार सिद्धान्त
- (4) मनोविश्लेषणात्मक सिद्धान्त

25. Which of the following is I.Q. Range of 'Moderate mental retarded' children ?

- (1) 52 to 67
- (2) 36 to 51
- (3) 20 to 35
- (4) below 20

निम्नलिखित में से कौन-सा 'मध्यम मानसिक मंदता' बालकों का बुद्धि लब्धि प्रसार है ?

- (1) 52 से 67
- (2) 36 से 51
- (3) 20 से 35
- (4) 20 से नीचे

26. Which of the following is **not** the type of life styles for the development of personality given by Adler ?

- (1) Lazy type
- (2) Ruling type
- (3) Go-getting type
- (4) Escaping type

निम्नलिखित में से कौन-सा एडलर द्वारा प्रदत्त व्यक्तित्व विकास हेतु जीवन शैली का प्रकार नहीं है ?

- (1) आलसी टाइप
- (2) शासकीय टाइप
- (3) तिकड़मी टाइप
- (4) बचकर निकल जाने वाले जैसा

27. How many cards are used in Rorschach Inkblot Test ?

- (1) 10
- (2) 12
- (3) 15
- (4) 28

रोशार् स्याही धब्बा परीक्षण में कितने कार्ड उपयोग में लिए जाते हैं ?

- (1) 10
- (2) 12
- (3) 15
- (4) 28

28. Which of the following is **not** a type of Personality given by Sprenger in values point of view ?

- (1) Theoretical
- (2) Economic
- (3) Asthetic
- (4) Athletic

निम्नलिखित में से कौन-सा मूल्यों की दृष्टि से स्प्रेन्जर द्वारा दिया गया व्यक्तित्व का प्रकार नहीं है ?

- (1) सैद्धान्तिक
- (2) आर्थिक
- (3) कलात्मक
- (4) सुडौलकाय

29. Which of the following is the subordinate law of learning given by Thorndike ?

- (1) Law of readiness
- (2) Law of exercise
- (3) Law of mental set
- (4) Law of effect

निम्नलिखित में से कौन-सा थॉर्नडाइक द्वारा प्रदत्त अधिगम का गौण/सहायक नियम है ?

- (1) तत्परता का नियम
- (2) अभ्यास का नियम
- (3) मानसिक वृत्ति का नियम
- (4) प्रभाव का नियम

30. Which of the following is **not** the true characteristic of Adolescence ?

- (1) Adolescence is transitional stage between childhood and adulthood.
- (2) In adolescence there is a vague individual status.
- (3) Adolescence is the threshold of adulthood.
- (4) Adolescence is a time of realism.

निम्नलिखित में से कौन-सी किशोरावस्था की सही विशेषता नहीं है ?

- (1) किशोरावस्था बाल्यावस्था और वयस्कावस्था के बीच की परिवर्ती अवस्था है ।
- (2) किशोरावस्था में एक अस्पष्ट वैयक्तिक स्थिति होती है ।
- (3) किशोरावस्था वयस्कावस्था की दहलीज होती है ।
- (4) किशोरावस्था वास्तविकताओं का समय होता है ।

Part B: Languages (Hindi & English) (Q. 31–60)

31. निजवाचक सर्वनाम युक्त वाक्य छाँटिए:
- (1) आप अत्यन्त आकर्षक व्यक्तित्व के स्वामी हैं ।
 - (2) लड़के आप ही चले जाएँगे ।
 - (3) आप लोग शान्त हो जाएँ ।
 - (4) आप हुजूर ज़रूर पधारें ।
-
32. वार्तनिक दृष्टि से अशुद्ध विकल्प चुनिए:
- (1) मृत्योपरान्त
 - (2) योगिराज
 - (3) प्रोज्ज्वल
 - (4) प्रज्वलित
-
33. विलोम की दृष्टि से असंगत जोड़े को छाँटिए:
- (1) लंबा-नाटा
 - (2) अभिज्ञ-अनभिज्ञ
 - (3) अनुरक्ति-विराग
 - (4) सत्कार-तिरस्कार
-
34. किस विकल्प में 'इल' प्रत्यय का प्रयोग नहीं हुआ है ?
- (1) उर्मिल
 - (2) मरियल
 - (3) फेनिल
 - (4) जटिल
-
35. निम्न में से 'बकरी' का पर्याय नहीं है ?
- (1) वर्धकी
 - (2) छागी
 - (3) अजा
 - (4) छेरी
-
36. जातिवाचक संज्ञा युक्त वाक्य नहीं है:
- (1) आजकल की पढ़ाइयाँ बहुत महँगी हैं ।
 - (2) उँचाइयाँ नापनी हैं तो पर्वतों की सैर कीजिए ।
 - (3) कभी-कभी बुराइयाँ ही अच्छाइयाँ बन जाती हैं ।
 - (4) मैंने अनुभव किया है कि उसे ऊँचाई से डर लगता है ।
-
37. किस विकल्प में व्यंजन संधि का प्रयोग नहीं हुआ है ?
- (1) चिदाभास
 - (2) वागीश्वर
 - (3) तदर्थ
 - (4) तिरोहित
-

38. शुद्ध वाक्य का चयन कीजिए:

- (1) यह काम कोई वकील से ही हो सकता है ।
- (2) मैंने उनका धन्यवाद किया ।
- (3) कृपया दरवाजा बंद करने की कृपा करें ।
- (4) हम सभी में मानवीय दुर्बलताएँ हैं ।

39. समास की दृष्टि से असंगत विकल्प छाँटिए:

- (1) भयभीत - करण तत्पुरुष
- (2) सेठ-साहूकार - समाहार द्वन्द्व
- (3) विद्याहीन - अपादान तत्पुरुष
- (4) स्वर्गगत - कर्म तत्पुरुष

40. वाक्यांश के लिए एक शब्द की दृष्टि से असंगत विकल्प चुनिए:

- (1) किसी कथा के अन्तर्गत आने वाली कोई दूसरी कथा - अन्तर्कथा
- (2) सर्वाधिकार सम्पन्न शासक या अधिकारी - अधिनायक
- (3) बिना किसी प्रयास के - आयास
- (4) जिसे शाप दिया गया है - अभिशप्त

41. अनिश्चित संख्यावाचक विशेषण चुनिए:

- (1) पिछले वर्ष की तुलना में इस बार अधिक वर्षा हुई ।
- (2) सब्जी में थोड़ा-सा नमक डालिए ।
- (3) सारा काम मुझे ही करना होगा ।
- (4) सारे देश आतंकवाद के खिलाफ़ खड़े हैं ।

42. सकर्मक क्रिया युक्त वाक्य चुनिए:

- (1) भिखारी मंदिर के बाहर चिल्ला रहे थे ।
- (2) मछलियाँ तालाब में तैर रही हैं ।
- (3) धावक सड़क पर दौड़ रहे हैं ।
- (4) बहन ने भाई को मिठाई खिलाई ।

43. किस विकल्प में अव्ययीभाव समास है ?

- (1) विरोधजनक
- (2) कृपापूर्वक
- (3) अवसरवंचित
- (4) स्वाधीन

44. प्रत्यय की दृष्टि से असंगत विकल्प चुनिए:

- (1) गृहस्थ \$ इक = गार्हस्थिक
- (2) दिष्ट \$ इक = दैष्टिक
- (3) अभिजात \$ त्य = आभिजात्य
- (4) पाणिनि \$ ईय = पाणिनीय

45. किस विकल्प में 'आ' उपसर्ग का प्रयोग हुआ है ?

- (1) आधिकारिक
- (2) आधुनिक
- (3) आलम्बित
- (4) आरण्यक

46. Choose the part of sentence that is grammatically **incorrect** : That's twice I've been forgetting to bring my diary to work this week.
- (1) That's twice
 - (2) I've been forgetting
 - (3) to bring my diary
 - (4) to work this week
-
47. Fill in the blank with the **correct** option : Of the two Novels, this is
- (1) interesting
 - (2) more interesting
 - (3) interested
 - (4) much interesting
-
48. Change the narration : He said, "I've been spending a lot more time with my children."
- (1) He told me that he had been spending a lot more time with his children.
 - (2) He told me that he is spending a lot more time with my children.
 - (3) He told me that he had spent a lot more time with his children.
 - (4) He said that he spends a lot more time with his children.
-
49. Fill in the blank with the **correct** present perfect continuous tense : Who was coming to see me this morning ?
- (1) you should say
 - (2) did you say
 - (3) you did said
 - (4) did you say that
-
50. Fill in the blank with the **correct** present perfect continuous tense : He for five hours.
- (1) been slept
 - (2) is sleeping
 - (3) been sleeping
 - (4) has been sleeping
-
51. Fill in the blanks : The growing number of visitors the footpaths.
- (1) are damaging
 - (2) is damaging
 - (3) were damage
 - (4) was damaged
-
52. Fill in the blank with the **correct** present perfect continuous tense : She is one of the few people
- (1) who I look up to
 - (2) whose I look up
 - (3) I look up to
 - (4) Both (1) and (3)
-

53. Choose the option and arrange the following sentence in the **correct** order :
- I. Resigned
 - II. To sack him
 - III. Had he not
 - IV. We would have been forced
- (1) IV, III, II, I
 - (2) III, II, I, IV
 - (3) IV, II, I, III
 - (4) III, I, IV, II
-
54. Change the sentence into passive : Someone has picked my pocket.
- (1) My pocket is picked.
 - (2) Somebody picked my pocket.
 - (3) My pocket pick by somebody.
 - (4) My pocket has been picked.
-
55. Choose the grammatically **correct** sentence :
- (1) No sooner we reached the station and the train arrived.
 - (2) No sooner did we reach the station than the train arrived.
 - (3) No sooner did we reach the station then the train arrived.
 - (4) No sooner did we reach the station the train arrived.
-
56. Fill in the blank with the **correct** option :, they slept soundly.
- (1) Hot though was the night air
 - (2) Hot though the night air was
 - (3) Hot was the night air that
 - (4) Hot although the night air was
-
57. Fill in the blank with the **correct** present perfect continuous tense : thinks that Julie should be given the job.
- (1) neither of us
 - (2) practically everyone
 - (3) A no. of people
 - (4) both (1) and (2)
-
58. To have 'a bee in the bonnet' means :
- (1) to know perfectly
 - (2) something you are obsessed with
 - (3) not to take anything seriously
 - (4) to deviate from the point
-
59. Choose the part of sentence that is grammatically **incorrect** : The world's supply of oil is soon running out.
- (1) The world's
 - (2) supply of oil
 - (3) is soon running out
 - (4) both (1) and (2)
-

60. The word 'juncture' means :
- (1) in a joyous manner
 - (2) to put in danger
 - (3) to sound harshly
 - (4) point rendered critical by circumstances

Part C: General Studies (Q. 61–90)

61. In a code language, 'DISTANCE' is written as 'IDTATOEK' and 'DOCUMENT' is written as 'ODDMUFTN', then in same code language, 'THURSDAY' will be written as :
- (1) HTRUDSYA
 - (2) HTVSREYA
 - (3) UHVSTEYA
 - (4) VIRUDSZB

एक कूट भाषा में, 'DISTANCE' को 'IDTATOEK' लिखा जाता है और 'DOCUMENT' को 'ODDMUFTN' लिखा जाता है, तो इसी समान कूट भाषा में, 'THURSDAY' को लिखा जायेगा:

- (1) HTRUDSYA
- (2) HTVSREYA
- (3) UHVSTEYA
- (4) VIRUDSZB

62. Kamal walks 10 m towards North. From there, he walks 6 m towards south. Then he walks 3 m towards East. In which direction is he with reference to his starting point ?
- (1) West
 - (2) South-West
 - (3) North-East
 - (4) South

कमल 10 मीटर उत्तर की ओर चलता है। वहाँ से, वह दक्षिण की ओर 6 मीटर चलता है। फिर वह पूर्व की ओर 3 मीटर चलता है। वह अपने शुरुआती बिंदु के संदर्भ में किस दिशा में है ?

- (1) पश्चिम
- (2) दक्षिण-पश्चिम
- (3) उत्तर-पूर्व
- (4) दक्षिण

63. In the first year, the population of a village increased by 5% and in the next year it decreased by 5%. If at the end of the second year, the population was 79,800, what was it at the beginning of the first year ?
- (1) 79,800
 - (2) 80,200
 - (3) 80,000
 - (4) 79,600

प्रथम वर्ष में एक गाँव की जनसंख्या में 5% की वृद्धि हो जाती है। अगले वर्ष में इसमें 5% की कमी हो जाती है। यदि दूसरे वर्ष के अन्त में जनसंख्या 79,800 थी, तो प्रथम वर्ष के आरम्भ में जनसंख्या कितनी थी ?

- (1) 79,800
- (2) 80,200
- (3) 80,000
- (4) 79,600

64. Find the **wrong** terms of the following series : 1CV, 5FU, 9IT, 15LS, 17OR

- (1) 5FU
- (2) 9IT
- (3) 15LS
- (4) 17OR

निम्न श्रेणी में गलत पद ज्ञात कीजिए: 1CV, 5FU, 9IT, 15LS, 17OR

- (1) 5FU
- (2) 9IT
- (3) 15LS
- (4) 17OR

65. The radii of two cylinders are in the ratio 2 : 3 and their heights are in the ratio 5 : 3. The ratio of their volumes are :

- (1) 27 : 20
- (2) 20 : 27
- (3) 4 : 9
- (4) 9 : 4

दो बेलनों की त्रिज्याएँ 2 : 3 के अनुपात में तथा उनकी ऊँचाईयाँ 5 : 3 के अनुपात में हैं। उनके आयतनों के मध्य अनुपात है:

- (1) 27 : 20
- (2) 20 : 27
- (3) 4 : 9
- (4) 9 : 4

66. Mr. X said about Mrs. Y, "Mrs. Y is the wife of the grandson of my mother." How is Mr. X related to Mrs. Y ?
- (1) Father
 - (2) Grandfather
 - (3) Husband
 - (4) Father-in-law

श्रीमान् X ने श्रीमती Y के लिए कहा "श्रीमती Y, मेरी माता के पौत्र की पत्नी है।" श्रीमान् X, श्रीमती Y से किस प्रकार संबंधित हैं ?

- (1) पिता
- (2) दादा
- (3) पति
- (4) ससुर

67. How many independent meaningful words can 'HEARTLESS' be divided into without changing the order of the letters and using each letter only once ?

- (1) 1
- (2) 2
- (3) 3
- (4) 4

वर्णों का क्रम बदले बिना तथा प्रत्येक वर्ण को एक बार प्रयोग करते हुये 'HEARTLESS' कितने स्वतन्त्र सार्थक शब्दों में विभाजित किया जा सकता है ?

- (1) 1
- (2) 2
- (3) 3
- (4) 4

68. In an examination, 27% students failed in English and 38% failed in Science. If 19% failed in both the subjects, then the percentage of passed in both the subjects is :

- (1) 46%
- (2) 54%
- (3) 62%
- (4) 81%

एक परीक्षा में, 27% विद्यार्थी अंग्रेजी में अनुत्तीर्ण हुए और 38% विज्ञान में अनुत्तीर्ण हुए, यदि 19% दोनों विषयों में अनुत्तीर्ण हुए, तो दोनों विषयों में उत्तीर्ण का प्रतिशत है:

- (1) 46%
- (2) 54%
- (3) 62%
- (4) 81%

69. Next terms of the following number series are : 20, 20, 19, 16, 17, 13, 14, 11, ?, ?

- (1) 10, 10
- (2) 10, 11
- (3) 13, 14
- (4) 10, 9

निम्न संख्या श्रेणी के अगले पद हैं: 20, 20, 19, 16, 17, 13, 14, 11, ?, ?

- (1) 10, 10
- (2) 10, 11
- (3) 13, 14
- (4) 10, 9

70. A man rows upstream 13 km and downstream 28 km taking 5 hours each time. What is the speed of water ?

- (1) $1\frac{1}{2}$ km/hr
- (2) 2 km/hr
- (3) $2\frac{1}{2}$ km/hr
- (4) 3 km/hr

एक व्यक्ति धारा के विपरीत दिशा में 13 किमी और धारा की दिशा में 28 किमी नाव चलाते हुए हर बार 5 घंटे का समय लेता है। पानी की गति क्या है ?

- (1) $1\frac{1}{2}$ किमी/घण्टा
- (2) 2 किमी/घण्टा
- (3) $2\frac{1}{2}$ किमी/घण्टा
- (4) 3 किमी/घण्टा

71. If Shyam writes down all the integers from 1 to 100, then how many times does he write 3 ?

- (1) 19
- (2) 11
- (3) 20
- (4) 21

यदि श्याम 1 से 100 तक के सभी पूर्णांक लिखता है, तो वह कितनी बार 3 लिखता है ?

- (1) 19
- (2) 11
- (3) 20
- (4) 21

72. A is elder to B while C and D are elder to E. E lies between A and C and C is elder to B, then which of the following statements is necessarily **true** ?
- (1) A is elder to C.
 - (2) C is elder to D.
 - (3) D is elder to C.
 - (4) E is elder to B.

A, B से बड़ा है जबकि C और D, E से बड़े हैं। E, A और C के मध्य में है और C, B से बड़ा है, तो निम्न में से कौन-सा कथन आवश्यक रूप से **सत्य** है ?

- (1) A, C से बड़ा है।
- (2) C, D से बड़ा है।
- (3) D, C से बड़ा है।
- (4) E, B से बड़ा है।

73. Among M, T, R, K and D, each having a different height, M is shorter only from T and D is taller only from K. Who will be the third tallest person among them ?

- (1) T
- (2) D
- (3) M
- (4) R
- (3)⁴ (1)⁴ 1 -2

M, T, R, K और D में प्रत्येक की लंबाई अलग है, M केवल T से छोटा है और D केवल K से लंबा है। इनमें से तीसरा सबसे लंबा व्यक्ति कौन होगा ?

- (1) T
- (2) D
- (3) M
- (4) R
- (3)⁴ (1)⁴ 1 -2

74. The square root of $\frac{43}{(13)^2 - (21)^2}$ is equal to :

- (1) $2\frac{11}{12}$
- (2) $2\frac{1}{12}$
- (3) $3\frac{11}{12}$
- (4) $3\frac{1}{12}$

74. $\frac{\left(\frac{1}{4}\right)^2 - \left(\frac{1}{3}\right)^2}{\left(\frac{1}{4}\right)^2 - \left(\frac{2}{3}\right)^2}$ का वर्गमूल बराबर है :

(1) $2\frac{11}{12}$	(2) $2\frac{1}{12}$
(3) $3\frac{11}{12}$	(4) $3\frac{1}{12}$

75. After 5 years, father's age will be three times of his son's age. 5 years ago, father's age was 7 times of his son's age. The present age of the father is :
- (1) 40 years
 - (2) 30 years
 - (3) 50 years
 - (4) 45 years

पाँच वर्ष पश्चात्, पिता की आयु उसके पुत्र की आयु की तिगुनी होगी। पाँच वर्ष पूर्व, पिता की आयु उसके पुत्र की आयु की 7 गुनी थी। पिता की वर्तमान आयु है:

- (1) 40 वर्ष
- (2) 30 वर्ष
- (3) 50 वर्ष
- (4) 45 वर्ष

76. A man is performing yoga with his head down and legs up. His face is towards the west. In which direction will his left hand be ?

- (1) North
- (2) South
- (3) West
- (4) East

एक व्यक्ति सिर नीचे और पैर ऊपर करके योग अभ्यास कर रहा है। उसका चेहरा पश्चिम दिशा की ओर है। उसका बायाँ हाथ किस दिशा में है ?

- (1) उत्तर
- (2) दक्षिण
- (3) पश्चिम
- (4) पूर्व

77. Two taps A and B would fill a tank completely in 30 and 36 minutes respectively. Both taps being opened, find when the tap A must be turned off so that the tank must be just filled in 18 minutes ?

- (1) after 15 minutes
- (2) after 12 minutes
- (3) after 14 minutes
- (4) after 16 minutes

दो नल A और B एक टंकी को पूर्णतया भरने में क्रमशः 30 और 36 मिनट लेते हैं। दोनों नलों को खोल दिया जाता है, अब नल A को कब बंद करना चाहिए कि टंकी 18 मिनट में एक दम भर जाये ?

- (1) 15 मि० के बाद
- (2) 12 मि० के बाद
- (3) 14 मि० के बाद
- (4) 16 मि० के बाद

78. In how many years will a sum of Rs. 800 become Rs. 926.10 at 10% per annum interest compound half yearly ?

- (1) 3 years
- (2) $1\frac{1}{2}$ years
- (3) $4\frac{1}{2}$ years
- (4) 2 years

10% वार्षिक ब्याज दर पर अर्द्धवार्षिकी चक्रवृद्धि करने पर 800 रुपये की एक राशि 926.10 रुपये कितने वर्ष में बन जायेगी ?

- (1) 3 वर्ष
- (2) $1\frac{1}{2}$ वर्ष
- (3) $4\frac{1}{2}$ वर्ष
- (4) 2 वर्ष

79. The least square number, which is divisible by 8, 15 and 24 is equal to :

- (1) 120
- (2) 1800
- (3) 3600
- (4) 6400

8, 15 और 24 से विभाजित होने वाली न्यूनतम वर्ग संख्या बराबर है:

- (1) 120
- (2) 1800
- (3) 3600
- (4) 6400

80. If the selling price of 6 pens is equal to the cost price of 8 pens, then profit/loss in percentage is :

- (1) 25% profit (2) 25% loss
- (3) $33\frac{1}{3}\%$ loss (4) $33\frac{1}{3}\%$ profit

यदि 6 पेनों का विक्रय मूल्य, 8 पेनों के क्रय मूल्य के बराबर है, तो लाभ/हानि प्रतिशत में है:

- (1) 25% लाभ
- (2) 25% हानि
- (3) $33\frac{1}{3}\%$ हानि
- (4) $33\frac{1}{3}\%$ लाभ

81. Who is the Chairman of the newly constituted 6th State Finance Commission of Haryana ?

- (1) Vikas Gupta
- (2) Rajesh Khullar
- (3) P. Raghvendra Rao
- (4) T. V. S. N. Prasad

हरियाणा के नव गठित 6ठे राज्य वित्त आयोग के चेयरमैन (अध्यक्ष) कौन हैं ?

- (1) विकास गुप्ता
- (2) राजेश खुल्लर
- (3) पी0 राघवेन्द्र राव
- (4) टी0 वी0 एस0 एन0 प्रसाद

82. Who is the vice-chairman of Haryana Urdu Academy ?

- (1) Gopichand Narang
- (2) Kumud Bansal
- (3) Chander Trikha
- (4) Suraj Bhan

हरियाणा उर्दू अकादमी के उपाध्यक्ष कौन हैं ?

- (1) गोपीचंद नारंग
- (2) कुमुद बंसल
- (3) चंदर त्रिखा
- (4) सूरज भान

83. Where is the palace of Begum Samru located in Haryana ?

- (1) Faridabad
- (2) Sonipat
- (3) Gurugram
- (4) Rohtak

हरियाणा में बेगम समरू का महल कहाँ अवस्थित है ?

- (1) फरीदाबाद
- (2) सोनीपत
- (3) गुरुग्राम
- (4) रोहतक

84. The award is given by the Haryana Government to the gold medal winner in the Commonwealth games :

- (1) Three crore
- (2) Two crore
- (3) Seventy Five lakh
- (4) One & half crore

कॉमनवेल्थ खेलों में स्वर्ण पदक विजेता को हरियाणा सरकार द्वारा दी जाने वाली पुरस्कृत राशि है:

- (1) तीन करोड़
- (2) दो करोड़
- (3) पचहत्तर लाख
- (4) डेढ़ करोड़

85. Who was the Collector of Rohtak during the uprising of 1857 ?

- (1) Thomas Semton
- (2) W. Eden
- (3) Adam Loch
- (4) Hudson

1857 के विद्रोह के दौरान रोहतक का जिलाधीश कौन था ?

- (1) थॉमस सिम्टन
- (2) डब्ल्यू0 ईडन
- (3) एडम लोच
- (4) हडसन

86. Rivulet, which is one of the tributary of Ghaggar :

- (1) Chautang
- (2) Sahibi
- (3) Dohan
- (4) Indori

क्षुद्र नदी, जो कि घग्घर की सहायक है:

- (1) चैतांग
- (2) साहिबी
- (3) दोहन
- (4) इन्दौरी

87. In which district of Haryana 'Tikkar lake' is located ?

- (1) Rohtak
- (2) Panchkula
- (3) Karnal
- (4) Kaithal

'टिक्कर झील' हरियाणा के किस जिले में स्थित है ?

- (1) रोहतक
- (2) पंचकुला
- (3) करनाल
- (4) कैथल

88. The assembly of Haryana, which has been constituted after the election of October, 2019 :

- (1) 12th
- (2) 13th
- (3) 14th
- (4) 15th

हरियाणा विधानसभा, जो अक्टूबर 2019 के चुनावों के बाद गठित की गई है:

- (1) 12वीं
- (2) 13वीं
- (3) 14वीं
- (4) 15वीं

89. Vinesh Phogat is recently honoured with which National Award ?

- (1) Dronacharya Award
- (2) Arjuna Award
- (3) Rajiv Gandhi Khel Ratna Award
- (4) Dhyanchand Award

विनेश फोगाट को हाल ही में किस राष्ट्रीय पुरस्कार से सम्मानित किया गया है ?

- (1) द्रोणाचार्य अवार्ड
- (2) अर्जुन अवार्ड
- (3) राजीव गांधी खेल रत्न अवार्ड
- (4) ध्यानचन्द अवार्ड

90. Which city has its ancient name as Kanaud ?

- (1) Mahendragarh
- (2) Ambala
- (3) Kaithal
- (4) Sonipat

ਕਿਸ ਸ਼ਹਿਰ ਦਾ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਨਾਮ ਕਨੌੜ ਥਾ ?

- (1) ਮਹੇਂਦਰਗੜ੍ਹ
- (2) ਅੰਬਾਲਾ
- (3) ਕੈਥਲ
- (4) ਸੋਨੀਪਤ

Part D: Punjabi (Q. 91–150)

91. 'ਆਧੁਨਿਕ ਗੱਦ ਰਤਨਾਕਰ' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਿਬੰਧ 'ਮਲਕ ਭਾਗੋ ਤੇ ਭਾਈ ਲਾਲੋ' ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

- (1) ਪ੍ਰੋ. ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ
- (2) ਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸ਼ਹੀਦ
- (3) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
- (4) ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵੈਦ

92. ਅਜੀਤ ਕੌਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਨੰਦੂ' ਦੇ ਮੁੱਥ ਪਾਤਰ ਨੇ ਸਰਦਾਰ ਦੇ ਘਰ ਨੌਕਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਿਹੜੇ ਸਿਖ-ਗੁਰੂ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਆਪਣੇ ਕੋਲ ਰੱਖਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ?

- (1) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ
- (2) ਗੁਰੂ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਜੀ ਦੀ
- (3) ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਦੀ
- (4) ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ

93. 'ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਹਾਣੀ 'ਤਿੜਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼ੀਸ਼ਾ' ਵਿਚ ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਨੇ ਕਿਸ ਪਾਤਰ ਨੂੰ 'ਤਿੜਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸ਼ੀਸ਼ਾ' ਦੱਸਿਆ ਹੈ?

- (1) ਮੋਹਨ ਭੰਡਾਰੀ ਨੂੰ
- (2) ਸ਼ਿਵਚਰਨ ਦਾਸ ਨੂੰ
- (3) ਸਦਾ ਰਾਮ ਨੂੰ
- (4) ਘਰ ਦੇ ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਨੂੰ

94. 'ਹਰ ਅੱਗ ਦੇ ਬਾਬਲ ਦੇ ਚੁਲ੍ਹੇ ਸਦਾ ਨਾ ਉਸ ਦਾ ਸੇਕ' ਇਸ ਕਾਵਿ-ਸਤਰ ਵਿਚ ਬਾਬਲ ਦੇ ਚੁਲ੍ਹੇ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ?

- (1) ਚੁਲ੍ਹਾ-ਚੌਕਾ
- (2) ਘਰ ਦਾ ਵਿਹੜਾ
- (3) ਪੇਕਾ ਘਰ
- (4) ਸਮਾਜ

95. 'ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ ਭੁੱਲਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਕਾਰ-ਖਿਡੌਣਾ' ਦਾ ਮੁੱਥ ਪਾਤਰ ਕੌਣ ਹੈ?

- (1) ਗੁੱਜਰ ਸੇਠ
- (2) ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਆਪ
- (3) ਕਹਾਣੀਕਾਰ ਦੀ ਪਤਨੀ
- (4) ਗੁੱਜਰ ਸੇਠ ਦਾ ਪੋਤਰਾ

96. 'ਸਾਹਿਤਕ ਰੰਗ-2' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਲੇਖ ਅਣਥੱਕ ਵਿਗਿਆਨੀ ਡਾ. ਅਬਦੁਲ ਕਲਾਮ' ਕਿਸ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
- (1) ਕੇਵਲ ਧਾਲੀਵਾਲ
 - (2) ਡਾ. ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
 - (3) ਡਾ. ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਰਾਜ ਥਾਪਰ
 - (4) ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ
-
97. ਡਾ. ਹਰਿਭਜਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ 'ਧੀ' ਵਿਚ 'ਧਰਮ' ਅਤੇ 'ਧੌਲ' ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਿਸ ਨੂੰ ਥਾਂ ਦਿੱਤੀ ਹੈ?
- (1) ਧੀ ਨੂੰ
 - (2) ਇਸਤਰੀ ਨੂੰ
 - (3) ਦੇਵੀ ਨੂੰ
 - (4) ਮਾਤਾ ਨੂੰ
-
98. "ਹਾਲੇ ਚਿੱਤ ਨ੍ਹੀਂ ਧਿੱਜਿਆ ਇਹਦਾ, ਗ਼ਮ ਕਰਦੀ ਐ, ਆਪਣੇ ਵਰਗੀਓਂ ਆਤਮੇ" ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਮੰਗੋ' ਵਿਚ ਕਿਸ ਪਾਤਰ ਨੇ ਕਿਸ ਪਾਤਰ ਨੂੰ ਕਹੇ :
- (1) ਚਿੱਤੋ ਨੇ ਹੁਕਮੇ ਮਾਂਗਟ ਨੂੰ
 - (2) ਹੁਕਮੇ ਮਾਂਗਟ ਨੇ ਚਿੱਤੋ ਨੂੰ
 - (3) ਮੰਗੋ ਨੇ ਸੋਮਾ ਨੂੰ
 - (4) ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਨੇ ਹੁਕਮੇ ਮਾਂਗਟ ਨੂੰ
-
99. 'ਜਿਉਂ-ਜਿਉਂ ਭਿੰਜੇ , ਤਿਉਂ-ਤਿਉਂ ਭਾਰੀ ਹੋਏ' ਅਖਾਉਤ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਢੁਕਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰੋ :
- (1) ਦਰੀ
 - (2) ਖੇਸ
 - (3) ਚਾਦਰ
 - (4) ਕੰਬਲੀ
-
100. ਡਾ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਆਸ਼ਟ ਦੇ ਲਿਖੇ ਲੇਖ 'ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ' ਵਿਚ ਰਜਨੀ ਪਾਤਰ ਨੂੰ ਬਹਾਦਰੀ ਦਾ ਇਨਾਮ ਕਿਉਂ ਮਿਲਿਆ :
- (1) ਚੋਰ ਨੂੰ ਫੜਨ ਕਰਕੇ
 - (2) ਡੁੱਬਦੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਜਾਨ ਬਚਾਉਣ ਕਰਕੇ
 - (3) ਖੂਨ ਦਾਨ ਕਰਨ ਕਰਕੇ
 - (4) ਸੱਪ ਨੂੰ ਫੜਨ ਕਰਕੇ
-
101. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੁਸਤਕ ਜੁੱਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ ਨਾਲ ਕਿਹੜਾ ਜੁੱਟ ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ?
- (1) ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰੋ, ਲੂਣਾ, ਆਰਤੀ, ਮੈਂ ਤੇ ਮੈਂ
 - (2) ਲੂਣਾ, ਆਰਤੀ, ਆਟੇ ਦੀਆਂ ਚਿੜੀਆਂ, ਮੈਂ ਵੀ ਹਾਜ਼ਰ ਹਾਂ
 - (3) ਆਰਤੀ, ਲਾਜਵੰਤੀ, ਪੀੜਾਂ ਦਾ ਪਰਾਗਾ, ਸਿੰਮ ਦੇ ਪੱਥਰ
 - (4) ਤਿਰੰਵਣ, ਬਿਰਹਾ ਤੂੰ ਸੁਲਤਾਨ, ਮੈਨੂੰ ਵਿਦਾ ਕਰੋ, ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੈਰ
-
102. ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦਾ ਪਿਤਾਮਾ, ਕਿਸ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ?
- (1) ਸ਼ੇਖ ਫਰੀਦ
 - (2) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ
 - (3) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
 - (4) ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ

103. ਲਾਲ ਸਿੰਘ ਕਮਲਾ ਅਕਾਲੀ ਦੇ ਨਿਬੰਧ 'ਸੁਇਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਦੀ ਯਾਤਰਾ' ਵਿਚ ਏਵੀਆ ਚਸ਼ਮੇ ਦਾ ਪਾਣੀ ਕਿਸ ਬਿਮਾਰੀ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?
- (1) ਦਿਲ ਦੀ
 - (2) ਦਿਮਾਗ ਦੀ
 - (3) ਗੁਰਦਿਆਂ ਦੀ
 - (4) ਫੇਫੜਿਆਂ ਦੀ
-
104. 'ਆਧੁਨਿਕ ਗੱਦ ਰਤਨਾਕਰ' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਿਬੰਧਾਂ ਵਿਚੋਂ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਦਾ ਨਿਬੰਧ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?
- (1) ਸੱਭਿਅਤਾ ਦੇ ਦੋ ਪੱਧਰ
 - (2) ਸਾਡੇ ਲੋਕ ਗੀਤ
 - (3) ਘਰ ਵਿਚ ਹੀ ਗੁਰਿਆਈ
 - (4) ਕਬੂਤਰਾਂ ਦੀ ਤਹਿ
-
105. ਪਿੰਗਲ ਸ਼ਾਸਤਰ ਵਿਚ ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਾਤਰਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
- (1) 24 ਮਾਤਰਾਂ
 - (2) 28 ਮਾਤਰਾਂ
 - (3) 36 ਮਾਤਰਾਂ
 - (4) 40 ਮਾਤਰਾਂ
-
106. ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲਿਖੇ ਨਾਟਕ 'ਸ਼ੋਭਾ ਸ਼ਕਤੀ' ਦੇ ਕੁਲ ਕਿੰਨੇ ਪਾਤਰ ਤੇ ਕਿੰਨੇ ਅੰਕ ਹਨ?
- (1) 13 ਪਾਤਰ, ਤਿੰਨ ਅੰਕ
 - (2) 12 ਪਾਤਰ, ਤਿੰਨ ਅੰਕ
 - (3) 14 ਪਾਤਰ, ਚਾਰ ਅੰਕ
 - (4) 11 ਪਾਤਰ, ਤਿੰਨ ਅੰਕ
-
107. ਰਾਮ ਸਰੂਪ ਅਣਖੀ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਅੰਨ੍ਹੀ ਮਾਂ ਦਾ ਪੁੱਤ' ਦੇ ਪਾਤਰ ਦੀਪੇ ਦੀ ਮਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਦਾ ਇਲਾਜ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋ ਸਕਿਆ?
- (1) ਲਾਪ੍ਰਵਾਹੀ ਕਾਰਨ
 - (2) ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ
 - (3) ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਿਹਲ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ
 - (4) ਘਰ ਦੀ ਗ਼ਰੀਬੀ ਕਾਰਨ
-
108. ਹੇਠਾਂ ਅੰਕਤ ਨਾਟਕਾਂ ਦੇ ਜੁੱਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜਾ ਜੁੱਟ ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪੂਰਨ ਸਿਰਜਣਾ ਲਹਿਰੀ ਹੈ?
- (1) ਰੱਤਾ ਸਾਲੂ ਅਨਜੋੜ, ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਚੰਨ
 - (2) ਤੇਰਾ ਘਰ ਸੇ ਮੇਰਾ ਘਰ, ਰਾਜਾ ਪੋਰਸ, ਕਮਲਾ ਕੁਮਾਰੀ
 - (3) ਖੇਡਣ ਦੇ ਦਿਨ ਚਾਰ, ਦੂਰ ਦੁਰਾਡੇ ਸ਼ਹਿਰੋਂ, ਰੱਤਾ ਸਾਲੂ
 - (4) ਅਨਜੋੜ, ਰਾਜਾ ਪੋਰਸ, ਕਣਕ ਦੀ ਬੋਲੀ
-
109. 'ਕਥਾ ਕਹਾਣੀ' ਕਹਾਣੀ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਕੌਣ ਹੈ?
- (1) ਹਰਿਆਣਾ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ, ਭਿਵਾਨੀ
 - (2) ਕੇਂਦਰੀ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
 - (3) ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਦਿੱਲੀ
 - (4) ਪੰਜਾਬੀ ਅਕਾਦਮੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ
-
110. ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤੁਰਕ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ 'ਰਾਧਾ ਸੰਦੇਸ਼' ਵਿਚ ਕਿਸ ਛੰਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ?
- (1) ਦਵੱਈਆ
 - (2) ਬੈਂਤ
 - (3) ਕਬਿੱਤ
 - (4) ਛਪੈ-ਛੰਦ

111. "ਓੜਕ ਵਕਤ ਕਹਿਰ ਦੀਆਂ ਕੂਕਾਂ ਸੁਣ ਪੱਥਰ ਢਲ ਜਾਵੇ। ਜਿਸ ਡਾਚੀ ਮੇਰਾ ਪੰਨੂੰ ਖੜਿਆ, ਮਰ ਦੋਜ਼ਖ ਵੱਲ ਜਾਵੇ। ਹਾਸ਼ਮ ਮੌਤ ਪਵੇ ਕਰਵਾਨਾਂ, ਤੁਖਮ ਜ਼ਮੀਨੋਂ ਜਾਵੇ"। ਪੰਜਾਬੀ ਸੂਫੀ ਕਵੀ ਹਾਸ਼ਮ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਜਿਤ ਇਹ ਕਾਵਿ ਸਤਰਾਂ ਕਿਸ ਛੰਦ ਵਿਚ ਹਨ?
- (1) ਦਵੱਈਆ
 - (2) ਬੈਂਤ
 - (3) ਡਿਓਢ
 - (4) ਕੁੰਡਲੀਆ
-
112. "ਹੈ ਧਰਤੀ ਪਰ ਛੁਹ ਅਸਮਾਨੀ", ਸੁੰਦਰਤਾ ਵਿਚ ਲਿਸ਼ਕੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਰਸ, ਸ੍ਵਾਦ, ਨਜ਼ਾਰੇ ਰਮਜ਼ ਅਰਸ਼ ਦੀ ਚਮਕੇ।" ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਰਚਿਤਾ ਇਹ ਕਾਵਿ ਸਤਰਾਂ ਕਿਸ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚੋਂ ਲਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ?
- (1) ਟੁਕੜੀ ਜਗ ਤੋਂ ਨਯਾਰੀ
 - (2) ਕੰਬਦੀ ਕਲਾਈ
 - (3) ਚਸਮਾ-ਇ-ਛਾਬਲ ਤੇ ਡੂੰਘੀਆਂ ਸ਼ਾਮਾਂ
 - (4) ਕੇਲੋਂ ਦੇ ਗਲ ਲੱਗੀ ਵੇਲ
-
113. ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਵਿਰਕ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਸ਼ੇਰਨੀਆਂ' ਵਿਚ ਜੋ ਕੁੜੀਆਂ ਰਾਤ ਦੇ ਹਨੇਰੇ ਵਿਚ ਸਾਈਕਲ ਚਲਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਕੀ ਹਨ?
- (1) ਸਰੋਜ ਅਤੇ ਵੀਨਾ
 - (2) ਵੀਨਾ ਅਤੇ ਨੀਲਮ
 - (3) ਸਰੋਜ ਅਤੇ ਆਰਤੀ
 - (4) ਪੂਜਾ ਅਤੇ ਸਵੀਟੀ
-
114. ਸੁਜਾਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਹਾਣੀ 'ਬਾਗਾਂ ਦਾ ਰਾਖਾ' ਦੇ ਮੁੱਖ ਪਾਤਰ ਬਾਰੂ ਨੂੰ ਬੁਖਾਰ ਕਿਉਂ ਚੜ੍ਹਦਾ ਹੈ?
- (1) ਮੱਛਰਾਂ ਦੇ ਕੱਟਣ ਕਰਕੇ
 - (2) ਠੰਡ ਲੱਗ ਜਾਣ ਕਰਕੇ
 - (3) ਕਈ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਥਕੇਵੇ ਨਾਲ
 - (4) ਲੁਕਾਠਾਂ ਖਾਣ ਕਰਕੇ
-
115. "ਚੁੱਖ ਆਪਣਾ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਨੇ ਸਭ ਕੁਝ ਹੀ ਕੁਰਬਾਨ ਨਾਲ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸੜਦੇ ਨੇ ਆਖਿਰ, ਵਿੱਚ ਸ਼ਮਸ਼ਾਨ' ਇਹ ਕਾਵਿ ਸਤਰਾਂ ਕਿਸ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਦੁਆਰਾ ਉਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ?
- (1) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ
 - (2) ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ
 - (3) ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖਵਾਂ
 - (4) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
-
116. ਫੀਰੋਜ਼ਦੀਨ ਸ਼ਰਫ਼ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ 'ਮੈਂ ਪੰਜਾਬੀ, ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਰਹਿਣ ਵਾਲਾ' ਵਿਚ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਸ਼ੈਲੀ ਮੰਗਦਾ ਹੈ?
- (1) ਮਾਂ ਬੋਲੀ
 - (2) ਪੰਜਾਬੀ
 - (3) ਹਿੰਦੁਸਤਾਨੀ
 - (4) ਉਰਦੂ
-
117. 'ਨੰਬਰ ਵਨ ਦੀ ਰੇਸ' ਲੇਖ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌ. ਐਲ. ਗਰਗ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਅੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ?
- (1) ਭਾਰਤੀਆਂ 'ਤੇ
 - (2) ਪੰਜਾਬੀਆਂ 'ਤੇ
 - (3) ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ 'ਤੇ
 - (4) ਪਾਕਿਸਤਾਨੀਆਂ 'ਤੇ

118. "ਮੈਂ ਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਤਕ ਕੁਰਬਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ", 'ਸਾਹਿਤਕ ਰੰਗ-1' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੇਖ 'ਮਦਨ ਲਾਲ ਢੀਂਗਰਾ' ਵਿਚ ਦਰਜ ਸੂਚਨਾ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਬਦ ਮਦਨ ਲਾਲ ਢੀਂਗਰਾ ਨੇ ਕਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਹੇ?
- (1) ਸ਼ਹੀਦ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ
 - (2) ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਵਰਮਾ ਨੂੰ
 - (3) ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫ਼ਸਰ ਨੂੰ
 - (4) ਵੀਰ ਸਾਵਰਕਰ ਨੂੰ
-
119. ਡਾ. ਹਰਬੰਸ ਸਿੰਘ ਚਾਵਲਾ ਦੇ ਲਿਖੇ ਲੇਖ 'ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਸਰਾਭਾ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਸ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਫਾਂਸੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ?
- (1) ਲਾਹੌਰ ਸੈਂਟਰਲ ਜੇਲ੍ਹ
 - (2) ਮੀਆਂ ਵਾਲੀ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ
 - (3) ਲਾਹੌਰ ਸੁਧਾਰ ਘਰ
 - (4) ਸਿਆਲਕੋਟ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਲ੍ਹ
-
120. "ਪਿਛੇ ਇਕ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੇਡ ਚੱਲੀ ਪਈ ਨਿਤ ਹੁੰਦੀ ਮਾਰੇ ਮਾਰ ਮੀਆਂ ਸਿੰਘਾਂ ਮਾਰ ਸਰਦਾਰਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕੀਤਾ ਸੱਭੇ ਕਤਲ 'ਹੋਏ ਵਾਰੇ ਵਾਰ ਮੀਆਂ" ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਸ਼ਾਹ ਮੁਹੰਮਦ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਵਿ- ਸਤਰਾਂ ਵਿਚ 'ਸਰਕਾਰ' ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਵੱਲ ਸੰਕੇਤ ਕਰਦਾ ਹੈ?
- (1) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ
 - (2) ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ
 - (3) ਅੰਗਰੇਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲ
 - (4) ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਵੱਲ
-
121. ਬਾਬਾ ਸ਼ੇਖ ਫ਼ਰੀਦ ਸ਼ਕਰਗੰਜ ਦੇ ਮੁਰਸ਼ਦ ਦਾ ਕੀ ਨਾਂ ਹੈ?
- (1) ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ
 - (2) ਮੁਹੰਮਦ ਸੁਲੇਮਾਨ
 - (3) ਖਵਾਜਾ ਬਖਤਿਆਰ ਕਾਕੀ
 - (4) ਮੁਹੰਮਦ ਇਸਮਾਇਲ
-
122. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਵਲਕਾਰ ਨਾਨਕ ਸਿੰਘ ਕਿਸ ਸਾਹਿਤਕ- ਸਿੱਧਾਂਤ ਦੇ ਖਿਲਾਫ਼ ਸਨ?
- (1) ਕਲਾ ਜੀਵਨ ਲਈ
 - (2) ਕਲਾ ਕਮਾਈ ਲਈ
 - (3) ਕਲਾ ਕਲਾ ਲਈ
 - (4) ਕਲਾ ਸੁਹਰਤ ਲਈ
-
123. ਨਦੀਆਂ ਹੋਵਹਿ ਧੋਣਵਾਂ ਸੰਮ ਹੋਵਹਿ ਦੁਧ ਘੀਉ । । ਸਗਲੀ ਧਰਤੀ ਸਕਰ ਹੋਵੈ ਖੁਸੀ ਕਰੇ ਨਿਤ ਜੀਉ । । ਪਰਬਤ ਸੁਇਨਾ ਰੁਪਾ ਹੋਵੈ, ਹੀਰੇ ਲਾਲ ਜਤਾਉ । । ਭੀ ਤੂੰ ਹੈ ਸਾਲਾਹਣਾ, ਆਖਣ ਲਹੈ ਨ ਚਾਉ । । ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੁਆਰਾ ਉਚਰਿਤ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਕਿਸ ਅਲੰਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?
- (1) ਲੋਕੋਕਤੀ ਅਲੰਕਾਰ
 - (2) ਲੇਸ਼ ਅਲੰਕਾਰ
 - (3) ਅਤਿਕਥਨੀ ਅਲੰਕਾਰ
 - (4) ਪ੍ਰਚੋਕਤੀ ਅਲੰਕਾਰ
-
124. ਡਾ. ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਜਿਤ ਪੂਰੇ ਨਾਟਕ 'ਸ਼ੋਭਾ ਸ਼ਕਤੀ' ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਕੌਣ ਹੈ?
- (1) ਸੈਂਟਰਲ ਬੋਰਡ ਆਫ ਸੈਕੰਡਰੀ ਐਜੂਕੇਸ਼ਨ ਦਿੱਲੀ
 - (2) ਕੇਂਦਰੀ ਸੈਕੰਡਰੀ ਸਿਖਿਆ ਬੋਰਡ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ
 - (3) ਨਵਯੁਗ ਪਬਲਿਸ਼ਰਜ਼, ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਕ, ਦਿੱਲੀ
 - (4) ਹਰਿਆਣਾ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਅਕਾਦਮੀ, ਪੰਚਕੂਲਾ

125. 'ਕਾਵਿ-ਕੀਰਤੀ' ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਪੁਸਤਕ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ ਕੌਣ ਹੈ?

- (1) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
- (2) ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
- (3) ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ
- (4) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ

126. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਰੂਪ ਜੀਵਨੀ ਤੇ ਸ਼ੈਵ-ਜੀਵਨੀ ਵਿਚ ਕੀ ਅੰਤਰ ਹੈ?

- (1) ਜੀਵਨੀ ਲੇਖਕ ਦੇ ਜੀਵਨ ਬਾਰੇ ਤੇ ਸ਼ੈਵ- ਜੀਵਨੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਬਾਰੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
- (2) ਜੀਵਨੀ ਲੇਖਕ ਆਪ ਲਿਖਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸ਼ੈਵ- ਜੀਵਨੀ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
- (3) ਜੀਵਨੀ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਤੇ ਸ਼ੈਵ- ਜੀਵਨੀ ਖੁਦ ਲੇਖਕ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ
- (4) ਦੋਹਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅੰਤਰ ਨਹੀਂ

127. 'ਆਧੁਨਿਕ ਗੱਦ ਰਤਨਾਕਰ' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦਰਜ ਨਿਬੰਧ 'ਸ਼ੀਸ਼ੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦੇ ਲੇਖਕ ਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਿਤ-ਜੋਟੀਆਂ ਨੂੰ ਲੇਖਕ ਨਾਲ ਕੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ?

- (1) ਉਹਦਾ ਚਾਪਲੂਸ ਸਾਹਿਤਕਾਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਾ ਕਰਨਾ
- (2) ਉਹਦਾ ਨਵੇਂ ਲੇਖਕਾਂ ਦੀਆਂ ਪੁਸਤਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਨਾ ਲਿਖਣਾ
- (3) ਉਹਦਾ ਹਰ ਸਾਲ ਇਕ ਦੋ ਪੁਸਤਕਾਂ ਨਾ ਛਾਪਣਾ
- (4) ਸਾਰੇ ਆਪਸ਼ਨ ਠੀਕ ਹਨ

128. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਨਾਟਕਕਾਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਨਾਟਕਕਾਰ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ?

- (1) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
- (2) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ
- (3) ਹਰਸਰਨ ਸਿੰਘ
- (4) ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ

129. 'ਕਾਵਿ ਕੀਰਤੀ' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਵਿਤਾ 'ਜਾਇਦਾਦ' ਵਿਚ ਪ੍ਰੋ. ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 'ਜਾਇਦਾਦ' ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਕ ਬਣਾ ਕੇ ਵਰਤਿਆ ਹੈ?

- (1) ਪਤਨੀ ਦਾ
- (2) ਪ੍ਰੇਮਿਕਾ ਦਾ
- (3) ਨੌਕਰਾਣੀ ਦਾ
- (4) ਇਸਤਰੀ ਦਾ

130. ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਵਿਚ ਛੰਦ-ਮੁਕਤ ਕਵਿਤਾ ਲਿਖਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਕਵੀ ਕਿਹੜਾ ਹੈ?

- (1) ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ
- (2) ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ
- (3) ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਕਾਲੇ ਪਾਣੀ
- (4) ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ

131. ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਸੂਫੀ ਕਵੀ ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ ਦਾ ਸੂਫੀਆਂ ਦੇ ਕਿਸ ਫ਼ਿਰਕੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰਿਹਾ ਹੈ?

- (1) ਚਿਸ਼ਤੀ ਸੰਪਰਦਾਇ
- (2) ਕਾਦਰੀ ਸੰਪਰਦਾਇ
- (3) ਸੁਹਰਾਵਰਦੀ ਸੰਪਰਦਾਇ
- (4) ਮਲਾਮਤੀ ਸੰਪਰਦਾਇ

132. 'ਸਾਹਿਤਕ ਰੰਗ-1' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸੰਤੋਖ ਸਿੰਘ ਧੀਰ ਦੀ ਲਿਖੀ ਕਿਹੜੀ ਕਹਾਣੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ?

- (1) ਕੋਈ ਇਕ ਸਵਾਰ
- (2) ਇਕ ਸਧਾਰਨ ਆਦਮੀ
- (3) ਨਵੀਂ ਸਵੇਰ
- (4) ਇੱਕੋ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਪੁੱਤ

133. ਡਾ. ਦਲੀਪ ਕੌਰ ਟਿਵਾਣਾ ਕਿਹੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਵਿਚੋਂ ਬਤੌਰ ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ ਸੇਵਾ-ਮੁਕਤ ਹੋਏ :

- (1) ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
- (2) ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਪਟਿਆਲਾ
- (3) ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
- (4) ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਕੁਰੂਕਸ਼ੇਤਰ

134. ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਇਕ ਪੂਰਨ ਭਗਤ ਬਾਰੇ ਲਿਖੇ ਕਿੱਸਿਆਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸ ਕਿੱਸਾਕਾਰ ਦੀ ਰਚਨਾ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੋਈ ਹੈ?

- (1) ਪ੍ਰੋ. ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ
- (2) ਅਹਿਮਦ ਯਾਰ
- (3) ਕਾਦਰਯਾਰ
- (4) ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ

135. ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਕਵਿਤਾ 'ਕਾਵਿ ਕੀਰਤੀ' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹੈ?

- (1) ਪੰਜਾਬ
- (2) ਲੱਗੀ ਨਜ਼ਰ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ
- (3) ਚਿੜੀਆਂ ਦਾ ਚੰਬਾ
- (4) ਖ਼ਤਾਂ ਦੀ ਉਡੀਕ

136. ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੀ ਕਵਿਤਾ 'ਅੰਨਦਾਤਾ' ਵਿਚ ਅੰਨਦਾਤਾ ਸ਼ਬਦ ਕਿਸ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ?

- (1) ਪਰਮਾਤਮਾ ਲਈ
- (2) ਮਰਦ ਲਈ
- (3) ਇਸਤਰੀ ਲਈ
- (4) ਕਿਸਾਨ ਲਈ

137. 'ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਨਾਂ-2' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦਰਜ ਕਵਿਤਾ 'ਮਾਣ ਪੰਜਾਬੀ ਦਾ' ਕਿਸ ਕਵੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖੀ ਗਈ ਹੈ?

- (1) ਡਾ. ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਗਾਸੇ
- (2) ਕੁਲਵੰਤ ਸਿੰਘ ਰਫ਼ੀਕ
- (3) ਡਾ. ਪਾਲ ਕੌਰ
- (4) ਕਸ਼ਮੀਰ ਨੀਰ

138. ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਡਾ. ਸੁਦਰਸ਼ਨ ਗਾਸੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ 'ਮਾਂ ਜੋ ਏਧਰ ਵੀ ਤੇ ਉਧਰ ਵੀ' ਵਿਚ ਕੰਡਿਆਲੀ ਤਾਰ ਦੀ ਥਾਂ ਕੀ ਬੀਜਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ?

- (1) ਦਰਖਤ
- (2) ਗੁਲਾਬ
- (3) ਫੁੱਲ
- (4) ਫਸਲਾਂ

139. 'ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਨਾਂ-2' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਦਰਜ ਲੇਖ 'ਆਦਤਾਂ' ਕਿਸ ਪੰਜਾਬੀ ਲੇਖਕ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ?

- (1) ਡਾ. ਹਰਜਿੰਦਰ ਕੌਰ
- (2) ਡਾ. ਦੇਵਿੰਦਰ ਸੈਫੀ
- (3) ਰਾਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ
- (4) ਨਿੰਦਰ ਘੁਗਿਆਣਵੀ

140. ਸੁਨੀਲ ਕੁਮਾਰ ਬੇਦੀ ਦੇ ਲਿਖੇ ਲੇਖ 'ਪੁਲਾੜ ਦੀ ਪਰੀ – ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ' ਅਨੁਸਾਰ ਕਲਪਨਾ ਚਾਵਲਾ ਸਮੇਤ ਕੁੱਲ ਕਿੰਨੇ ਪੁਲਾੜ ਵਿਗਿਆਨੀ ਹਾਦਸੇ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋਏ?
- (1) ਚਾਰ
 - (2) ਪੰਜ
 - (3) ਛੇ
 - (4) ਸੱਤ
-
141. ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੀ ਕਵਿਤਾ 'ਸਮਾਂ' ਵਿਚ ਕੀ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ?
- (1) ਹਰ ਸਮੇਂ ਭਗਤੀ ਕਰਨ ਦਾ
 - (2) ਹਰ ਸਮੇਂ ਮਿਹਨਤ ਕਰਨ ਦਾ
 - (3) ਸਮੇਂ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਦਾ
 - (4) ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲਣ ਦਾ
-
142. ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਫਾਰਸੀ ਜ਼ਬਾਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਕਿਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ?
- (1) ਪੰਡਿਤ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਸ਼ਰਮਾ ਪਾਸੋਂ
 - (2) ਕੁਤਬੁੱਦੀਨ ਮੌਲਾਨਾ ਪਾਸੋਂ
 - (3) ਪੰਡਿਤ ਗੋਪਾਲ ਦਾਸ ਪਾਸੋਂ
 - (4) ਵਲੀ ਕੰਧਾਰੀ ਪਾਸੋਂ
-
143. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਜੁੱਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਹੜੇ ਜੁੱਟ ਦੇ ਪਾਤਰ, ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਲਿਖੇ ਇਕਾਂਗੀ 'ਕਰਤਾਰਾ ਕੌਤਕੀ' ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ :
- (1) ਕਰਤਾਰਾ, ਪਾਲਾ, ਚਿੜੀਆ
 - (2) ਜਗਸੀਰ, ਪਾਲਾ, ਭੋਲਾ
 - (3) ਚਿੜੀਆ, ਬੀਬੇ, ਮੋਦਨ
 - (4) ਕਰਤਾਰਾ, ਚਿੜੀਆ, ਪਰਸਾ
-
144. ਚੇ ਚੜ੍ਹ ਚੰਨਾ ਤੂੰ ਕਰ ਰੁਸ਼ਨਾਈ, ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰੋਂਦੇ ਤਾਰੇ ਹੂ । ਗਲੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚ ਫਿਰਨ ਨਿਮਾਣੇ, ਲਾਲਾਂ ਦੇ ਵਣਜਾਰੇ ਹੂ । ਇਹ ਕਾਵਿ-ਸਤਰਾਂ ਕਿਸ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵੀ ਦੁਆਰਾ ਸਿਰਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ?
- (1) ਸ਼ਾਹ ਹੁਸੈਨ
 - (2) ਸੁਲਤਾਨ ਬਾਹੂ
 - (3) ਫਰਦ ਫਕੀਰ
 - (4) ਗੁਲਾਮ ਫਰੀਦ
-
145. ਸ਼੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਕਿੰਨੇ ਪੁੱਤਰ ਹੋਏ?
- (1) ਦੋ
 - (2) ਤਿੰਨ
 - (3) ਚਾਰ
 - (4) ਪੰਜ
-
146. 'ਪੰਜਾਬੀ ਕਿੱਸਾ ਕਾਵਿ ਧਾਰਾ' ਦਾ ਮੋਢੀ ਕਵੀ ਕੌਣ ਹੈ?
- (1) ਦਮੋਦਰ
 - (2) ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ
 - (3) ਹਾਸ਼ਮ ਸ਼ਾਹ
 - (4) ਕਾਦਰਯਾਰ
-

147. 'ਸਾਹਿਤਕ ਕਿਰਨਾਂ-1' ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਲੇਖ 'ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਰਸਾ' ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਰਸਮਾਂ 'ਚ ਜੰਡ ਕੱਟਣ ਦੀ ਰਸਮ ਵੇਲੇ ਲਾੜਾ ਜੰਡ ਦੁਆਲੇ ਕਿੰਨੇ ਗੋੜੇ ਕੱਟਦਾ ਹੈ?
- (1) ਚਾਰ
 - (2) ਪੰਜ
 - (3) ਛੇ
 - (4) ਸੱਤ
-
148. ਕੁਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਕਾਂਗ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਚ ਕਿਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਨਿਬੰਧ ਲਿਖੇ ਹਨ?
- (1) ਵਿਗਿਆਨਕ
 - (2) ਧਾਰਮਕ
 - (3) ਲਲਿਤ
 - (4) ਮਨੋ ਵਿਗਿਆਨਕ
-
149. ਕਿਸ ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਟਕਕਾਰ ਨੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸਟੇਜ 'ਤੇ ਲਿਆ ਕੇ ਇਸਤਰੀ-ਅਦਾਕਾਰਾਂ ਲਈ ਨਵੀਂ ਪਿਰਤ ਪਾਈ :
- (1) ਈਸ਼ਵਰ ਚੰਦਰ ਨੰਦਾ
 - (2) ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਖੋਂ
 - (3) ਬਲਵੰਤ ਗਾਰਗੀ
 - (4) ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ
-
150. 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ' ਵਿਚ ਕਿੰਨੇ ਗੁਰੂਆਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਹੈ?
- (1) ਪੰਜ
 - (2) ਛੇ
 - (3) ਅੱਠ
 - (4) ਦਸ

Answer Key / उत्तर कुंजी (BSEH Final Key, Set A)

1 – (3)	2 – (1)	3 – (3)	4 – (2)	5 – (2)	6 – (4)
7 – (3)	8 – (2)	9 – (1)	10 – (3)	11 – (2)	12 – (2)
13 – (1)	14 – (2)	15 – (2)	16 – (4)	17 – (2)	18 – (1)
19 – (4)	20 – (1)	21 – (1)	22 – (2)	23 – (4)	24 – (4)
25 – (2)	26 – (1)	27 – (1)	28 – (4)	29 – (3)	30 – (4)
31 – (2)	32 – (1)	33 – (3)	34 – (2)	35 – (1)	36 – (4)
37 – (4)	38 – (4)	39 – (1)	40 – (3)	41 – (4)	42 – (4)
43 – (2)	44 – (3)	45 – (3)	46 – (2)	47 – (2)	48 – (1)
49 – Bonus*	50 – (4)	51 – (2)	52 – Bonus*	53 – (4)	54 – (4)
55 – (2)	56 – (2)	57 – Bonus*	58 – (2)	59 – (3)	60 – (4)
61 – (2)	62 – (3)	63 – (3)	64 – (3)	65 – (2)	66 – (4)
67 – Bonus*	68 – (2)	69 – (1)	70 – (1)	71 – (3)	72 – (4)
73 – (4)	74 – (1)	75 – (1)	76 – (1)	77 – (1)	78 – (2)
79 – (3)	80 – (4)	81 – (3)	82 – (3)	83 – (3)	84 – (4)
85 – (3)	86 – (1)	87 – (2)	88 – (3)	89 – (3)	90 – (1)
91 – (3)	92 – (4)	93 – (2)	94 – (3)	95 – (2)	96 – (3)
97 – (2)	98 – (1)	99 – (4)	100 – (4)	101 – (1)	102 – (3)
103 – (3)	104 – (1)	105 – (1)	106 – (1)	107 – (4)	108 – (4)
109 – (3)	110 – (2)	111 – (1)	112 – (1)	113 – (1)	114 – (4)
115 – (3)	116 – (2)	117 – (2)	118 – (4)	119 – (1)	120 – (4)

121 – (3)	122 – (3)	123 – (3)	124 – (3)	125 – (4)	126 – (3)
127 – (4)	128 – (4)	129 – (1)	130 – (2)	131 – (4)	132 – (2)
133 – (2)	134 – (3)	135 – (4)	136 – (2)	137 – (2)	138 – (3)
139 – (3)	140 – (4)	141 – (3)	142 – (2)	143 – (1)	144 – (2)
145 – (1)	146 – (1)	147 – (4)	148 – (3)	149 – (4)	150 – (2)

* Bonus: question dropped by BSEH in the final answer key; marks given to all candidates.

Thank you for studying with QuickSarkari!

Get the latest Sarkari Naukri notifications, admit cards, results, answer keys and free previous-year papers first - follow us on WhatsApp and Telegram.

Visit www.quicksarkari.com

Join our WhatsApp Channel

<https://whatsapp.com/channel/0029VaxxbrREquiPoXTWM229>

Join our Telegram Channel

https://t.me/quick_sarkari

Share this PDF with your friends preparing for HTET, CTET and other teaching exams.